MACIEJ SZPUNAR
FŐTANÁCSNOK INDÍTVÁNYA
Az ismertetés napja: 2020. április 23.[1]

C-73/19. sz. ügy

Belgische Staat, képviseli a Buitenlandse handel megbízásából: Minister van Werk, Economie en Consumenten,
Belgische Staat, képviseli: Directeur-Generaal van de Algemene Directie Economische Inspectie, Directeur-Generaal van de Algemene Directie Economische Inspectie
kontra
Movic BV,
Events Belgium BV,
Leisure Tickets & Activities International BV

(a hof van beroep te Antwerpen [antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium] által benyújtott előzetes döntéshozatal iránti kérelem)

„Előzetes döntéshozatal – Polgári ügyekben folytatott igazságügyi együttműködés – Joghatóság és a határozatok végrehajtása polgári és kereskedelmi ügyekben – A »polgári és kereskedelmi ügyek« fogalma – A fogyasztók érdekeinek védelmében a hatóság által indított, jogsértés abbahagyása iránti kereset”

I. Bevezetés

1. 2002. október 1-jei Henkel ítéletében[2] a Bíróság megállapította, hogy egy olyan jogvita, amelynek keretében egy fogyasztóvédelmi egyesület tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazásának megszüntetése iránti kereset terjeszt elő, a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik, amely meghatározza az Unió nemzetközi magánjogi aktusai többségének alkalmazási körét. Előzetes döntéshozatal iránti kérelmével a kérdést előterjesztő bíróság annak eldöntését kéri a Bíróságtól, hogy e fogalom körébe tartozik-e az olyan jogvita is, amelynek keretében valamely tagállam hatóságai tisztességtelen piaci és/vagy kereskedelmi gyakorlatok miatt terjesztenek elő keresetet.

1 Eredeti nyelv: francia.
2 C-167/00, EU:C:2002:555, 30. pont.

II. Jogi háttér

A. Az uniós jog

2. Az 1215/2012/EU rendelet[3] 1. cikkének (1) bekezdése szerint e rendeletet „polgári és kereskedelmi ügyekben kell alkalmazni a bíróság jellegére való tekintet nélkül. Ez a rendelet nem terjed ki különösen az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, vagy az államnak a közhatalmi jogosítványai gyakorlása *(acta iure imperii)* során végrehajtott intézkedéseire vagy mulasztásaira vonatkozó felelősségre”.

B. A belga jog

1. A 2013. július 30-i törvény

3. A loi du 30 juillet 2013 relative à la revente de titres d’accès à des évènements (a rendezvényekre szóló belépőjegyek viszonteladásáról szóló, 2013. július 30-i törvény, a Moniteur belge 2013. szeptember 6-i száma, 63069. o., a továbbiakban: 2013. július 30-i törvény) 5. cikkének 1. §-a megtiltja a belépőjegyek általános viszonteladását, valamint az általános viszonteladáshoz használt eszközök szolgáltatását. Egyebekben e törvény 5. cikkének 2. §-a megtiltja a belépőjegyeknek a végleges árnál magasabb áron történő eseti jellegű viszonteladását.

4. Az említett törvény 14. cikke szerint a kereskedelmi bíróság elnöke megállapítja a jelen törvény 5. cikkét sértő cselekmény elkövetését, és elrendeli annak abbahagyását. Ez a rendelkezés előírja, hogy a jogsértés abbahagyása iránti keresetet a miniszter, az ellenőrzési és mediációs, szövetségi gazdasági közszolgálati, KKV (kis- és közepes vállalkozások), középosztály- és energiaügyi főigazgatóság főigazgatója, vagy az érintettek kérelmére kell megindítani.

2. A gazdasági jogi kódex

5. A 2013. február 28-i gazdasági jogi kódex (a továbbiakban: GJK, a jogvita tényállására alkalmazandó változatában) VI. könyvének 4. cikke tartalmazza a „Fogyasztókkal szemben alkalmazott tisztességtelen gyakorlatok” című első fejezetet, amelynek VI.92–VI.100. cikke a 2005/29/EK irányelvet[4] hajtja végre. Ennek keretében különösen e törvénykönyv VI.100., VI.97., VI.99. és VI.93. cikke határozza meg a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat.

6. A GJK XVII.1. cikke szerint bizonyos meghatározott keresetek kivételével a kereskedelmi bíróság elnöke állapítja meg az e törvénykönyv rendelkezéseit sértő cselekmények elkövetését, és elrendeli azok abbahagyását, akkor is, ha e cselekmények egyben bűncselekmények is. A GJK XVII.7. cikke előírja, hogy az e törvénykönyv XVII.1. cikke alapján keresetet különösen az érintettek, a miniszter vagy az ellenőrzési és mediációs, szövetségi gazdasági közszolgálati, KKV, középosztály- és energiaügyi főigazgatóság főigazgatója, valamint a fogyasztók érdekeinek védelmét szolgáló egyesület – amennyiben e fogyasztóknak az alapszabályában meghatározott kollektív érdekei védelmében lép fel – kérelmére kell megindítani.

3 A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2012. L 351., 1. o.).

4 A belső piacon az üzleti vállalkozások fogyasztókkal szemben folytatott tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatairól, valamint a 84/450/EGK tanácsi irányelv, a 97/7/EK, a 98/27/EK és a 2002/65/EK európai parlamenti és tanácsi irányelvek, valamint a 2006/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet módosításáról szóló, 2005. május 11-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2005. L 149., 22. o.; a továbbiakban: „a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokról szóló irányelv”).

III. Az alapeljárás, az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés és a Bíróság előtti eljárás

7. 2016-ban a belga hatóságok két jogsértés abbahagyása iránti keresetet nyújtottak be az alperesekkel, a Movic BV-vel, az Events Belgium BV-vel és a Leisure Tickets & Activities International BV-vel, mint holland jog szerinti társaságokkal szemben.

8. E keresetekben azt kérték, hogy a bíróság:

– elsősorban állapítsa meg, hogy az alperesek az általuk üzemeltetett internetes oldalakon az eredeti eladó által meghatározottnál magasabb áron, az eredeti ár és az eredeti eladó nevének törlése mellett értékesítettek tovább rendezvényekre szóló belépőjegyeket, valamint állapítsa meg, hogy ezek a cselekmények a 2013. július 30-i törvény 4. cikkének 1. §-ába, 5. cikkének 1. §-ába és 5. cikkének 2. §-ába, valamint a GJK-nak adott esetben a Nederlands Burgerlijk Wetboek (holland polgári törvénykönyv) 6. könyve 193b–193 g. cikkével együttesen értelmezett VI.100., VI.97., VI.99. és VI.93. cikkébe ütköző jogsértéseket valósítottak meg;

– másodsorban rendelje el e jogsértő cselekmények beszüntetését;

– harmadsorban rendelje el a kihirdetett határozatnak a holland jog szerinti társaságok költségén történő közzétételét;

– negyedsorban az ítélet kézbesítését követően megállapított minden egyes jogsértés után 10 000 euró kényszerítő bírságot szabjon ki;

– ötödsorban állapítsa meg, hogy a jogsértések a GJK XV.2. és azt követő cikkei alapján a gazdasági felügyeleti főigazgatóság meghatalmazott tisztviselője által készített egyszerű jegyzőkönyvben is megállapíthatók.

9. Az alperesek a belga bíróságok joghatóságának hiányára alapított kifogást terjesztettek elő, és azt állították, hogy a belga hatóságok közhatalom gyakorlásával összefüggésben jártak el, így ezek a keresetek nem tartoznak az 1215/2012 rendelet hatálya alá. Az első fokon eljáró bíróság helyt adott ennek a kifogásnak.

10. A felperesek fellebbezést nyújtottak be a hof van beroep te Antwerpenhez (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium). E körülmények között ez a bíróság az eljárás felfüggesztéséről határozott, és előzetes döntéshozatal céljából a következő kérdést terjesztette a Bíróság elé:

„A[z 1215/2012] rendelet 1. cikkének (1) bekezdése értelmében vett polgári vagy kereskedelmi ügynek minősül-e az olyan jogvita, amelynek alapját egy olyan kereset képezi, amelyet a [2013. július 30-i törvény] 14. cikk és a [GJK] XVII.7. cikke alapján a belga állam indított a fogyasztókkal szemben folytatott jogellenes piaci és/vagy kereskedelmi gyakorlatok megállapítása és abbahagyása iránt, mégpedig olyan társaságokkal szemben, amelyek Hollandiából, weboldalakon keresztül belgiumi rendezvényekre szóló jegyek viszonteladásával főként belga ügyfeleket céloznak meg, és az említett rendelet hatálya alá tartozhat-e ezért az ilyen jogvitában hozott bírósági határozat?”

11. Az alperesek, a belga kormány és az Európai Bizottság nyújtott be írásbeli észrevételeket. Ugyanezen érdekeltek képviseltették magukat a 2020. január 29-i tárgyaláson.

IV. Elemzés

12. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésével a kérdést előterjesztő bíróság azt kívánja megtudni, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdése szerinti fogalmába tartozik-e az olyan jogvita, amely egy tagállam hatóságai és egy másik tagállamban letelepedett magánjogi jogalanyok között áll fenn, és amelynek a keretében e hatóságok először is többek között tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot megvalósító jogsértések fennállását, másodszor e cselekmények abbahagyásának elrendelését, harmadszor az alperesek költségén történő közzétételt, negyedszer, az ítélet kézbesítését követően megállapított minden egyes jogsértés után 10 000 euró összegű kényszerítő bírság kiszabását, és ötödször annak megállapítását kérik, hogy a jogsértések az említett hatóságok meghatalmazott tisztviselője által készített egyszerű jegyzőkönyvben is megállapíthatók.

13. Noha úgy tűnik, hogy e keresetek tárgya vagy tisztességtelen piaci gyakorlatok vagy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok, a kérdést előterjesztő bíróság nem fejti ki, hogy e gyakorlatok hogyan kapcsolódnak egymáshoz. A tárgyaláson a belga kormány és az alperesek egyike rámutatott, hogy a 2013. július 30-i törvény a GJK-hoz képest *lex specialisnak* minősül. Ebből arra következtetek, hogy e *lex specialis* hiányában minden jogsértés tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatot valósítana meg. Továbbá úgy tűnik, hogy ezeknek a jogalkotási aktusoknak ugyanaz a céljuk, nevezetesen a fogyasztók érdekeinek védelme, és hasonló logikát követnek.

14. Egyebekben kétségtelen, hogy az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megfogalmazása azt sugallhatja, hogy a kérdést előterjesztő bíróság kérdése csak azokra a kérelmekre vonatkozik, amelyek a jogsértések fennállásának megállapítására és azok abbahagyásának elrendelésére vonatkoznak. Ahhoz azonban, hogy a kérdést előterjesztő bíróság az 1215/2012 rendeletben megfogalmazott joghatósági okok egyike alapján megállapíthassa a joghatóságát az alapeljárásban,[5] meg kell állapítania, hogy a jogvita a belga hatóságok által benyújtott kereseti kérelmek egyike alapján sem zárható ki – részben vagy egészben – e rendelet tárgyi hatálya alól.

15. Emellett az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megfogalmazásából kitűnik, hogy a kérdést előterjesztő bíróság azt is kérdezi, hogy az alapeljárásban hozott érdemi döntés az 1215/2012 rendelet tárgyi hatálya alá fog-e tartozni. Noha kétségek merülhetnek fel abban a kérdésben, hogy meg kell-e válaszolni ezt a kérdést ahhoz, hogy e bíróság határozni tudjon a joghatóságra vonatkozó kifogás kérdésében, meg kell említenem, hogy az érdemi döntésnek az említett bíróság elé terjesztett valamennyi kereseti kérelemre ki kell terjednie.

16. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből és a felek észrevételeiből kitűnik, hogy továbbra is alapvető kétség áll fenn abban a kérdésben, hogy a 2013. július 30-i törvénybe és a GJK VI. könyvének rendelkezéseibe ütköző jogsértések abbahagyására való kötelezésre irányuló kereset benyújtására a hatóságot megillető hatáskör gyakorlása közhatalom gyakorlása során megvalósított cselekménynek minősül-e. Ebben az összefüggésben a következő pontokban áll fenn vita: először is, a belga hatóságoknak más személyektől eltérően nem kell bizonyítaniuk, hogy saját érdekük fűződik az olyan jogvita megindításához, mint amilyen az alapügyben szerepel, másodszor, magánszemélyek nem rendelkeznek olyan vizsgálati jogkörrel, mint amely ezeket a hatóságokat megilleti, és harmadszor, az említett hatóságok a végrehajtási eljárásban is ilyen jogkörrel rendelkeznek.

5 Azt is meg kell jegyeznem, hogy a kérdést előterjesztő bíróság nem határozza meg kifejezetten, hogy az 1215/2012 rendeletben megfogalmazottak közül a belga hatóságok pontosan melyik joghatósági okra kívánnak az alapeljárásban hivatkozni. A tárgyaláson e hatóságok pontosították, hogy e rendelet 7. cikkének (2) bekezdése alapján fordultak a kérdést előterjesztő bírósághoz, vagyis ahhoz, amely mint annak a helynek a bírósága, ahol a káresemény bekövetkezett vagy bekövetkezhet; a jogellenes károkozással, a jogellenes károkozással egy tekintet alá eső cselekménnyel vagy ilyen cselekményből fakadó igénnyel kapcsolatos ügyekben joghatósággal rendelkezik. Mindemellett ez a pontosítás valószínűleg nem alkalmas az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adott válasz finomítására. Amint azt már alkalmam volt megállapítani egy másik összefüggésben, az 1215/2012 rendelet 1. cikkének tárgyi hatálya ugyanaz az e rendelet által előírt valamennyi joghatósági okot illetően. Lásd a Rina ügyre vonatkozó indítványom (C-641/18, EU:C:2020:3, 23. pont).

17. Az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdés megválaszolásához mindenekelőtt emlékeztetek a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmának az 1215/2012 rendelet 1. cikke (1) bekezdése szerinti értelmezésére vonatkozó ítélkezési gyakorlatra (A. cím). Ezt követően ezen ítélkezési gyakorlat alapján elemzem a felek közötti vitás aspektusokat és azok hatását az előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdésre adandó válaszra, vagyis azokat, amelyek a hatóság eljárásának alapját képező érdekre (B. cím), e hatóság vizsgálati jogkörére (C. cím) és az említett hatóságot a végrehajtási eljárás keretében megillető jogkörre (D. cím) vonatkoznak.

A. A polgári és kereskedelmi ügyek

18. Az 1215/2012 rendelet 1. cikke (1) bekezdésének értelmében ezt a rendeletet kell alkalmazni a polgári és kereskedelmi ügyekben (első mondat), ugyanakkor nem alkalmazható sem az adó-, vám- vagy közigazgatási ügyekre, sem az államnak a közhatalmi jogosítványai gyakorlása *(acta iure imperii)* során végrehajtott intézkedéseire vonatkozó felelősségére (második mondat).

19. Így a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma a közjogra utaló kifejezésekkel szemben határozza meg az 1215/2012 rendelet tárgyi hatályát. A „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozó, és azon ügyek közötti megkülönböztetés, amelyekre e fogalom nem terjed ki, azon a körülményen alapul, hogy a peres felek valamelyike közhatalmi jogosítványainak megnyilvánulása kizárja azt, hogy az ilyen jogvita e fogalom alkalmazási körébe tartozzon.[6]

20. E tekintetben a Bíróság többször megállapította, hogy bár egyes olyan jogviták, amelyekben valamely hatóság áll szemben egy magánszeméllyel, az 1215/2012 rendelet tárgyi hatálya alá tartozhatnak, ez nem vonatkozik arra az esetre, amikor a hatóság közhatalmat gyakorol.[7]

21. Annak megállapítása érdekében, hogy erről van-e szó, meg kell vizsgálni azokat a tényezőket, amelyek a peres felek közötti jogviszony jellegére vagy a jogvita tárgyára vezethetők vissza,[8] vagy amint az a bíróság bizonyos ítéleteiből kitűnik,[9] vizsgálni kell az e jogvita keretében előterjesztett kereset alapját és megindításának módját.

22. A közhatalmi jogosítványok igénybevétele, amely kizárhatja a jogvitát az 1215/2012 rendelet hatálya alól, egyfelől a hatóság és a magánszemély között fennálló, a jogvita alapját képező jogviszonyban, vagy másfelől az említett jogvita elbírálására indított eljárásban fordulhat elő.[10]

23. A felek közötti jogvita főbb aspektusaira tekintettel, az ítélkezési gyakorlat e pontosítása alapján kell eldönteni, hogy az alapeljárásbeli jogvita a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik-e.

6 Lásd: a Rina ügyre vonatkozó indítványom (C-641/18, EU:C:2020:3, 59. pont).

7 Lásd: 2013. április 11-i Sapir és társai ítélet (C-645/11, EU:C:2013:228, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat); 2013. szeptember 12-i Sunico és társai ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545, 34. pont).

8 Lásd: 2011. október 18-i Realchemie Nederland ítélet (C-406/09, EU:C:2011:668, 39. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

9 Lásd többek között: 2016. július 28-i Siemens Aktiengesellschaft Österreich ítélet (C-102/15, EU:C:2016:607, 33. pont, valamint az ott hivatkozott ítélkezési gyakorlat).

10 Ezzel összefüggésben a jogirodalom megállapítja, hogy a jogvita tárgyára, valamint a kereset alapjára és megindításának módjára vonatkozó feltételt a Bíróság az ítélkezési gyakorlatában főszabály szerint láthatólag nem olyan módon alkalmazta, amely kizár egy jogvitát az 1215/2012 rendelet hatálya alól. Lásd: Van Calster, G., *European Private International Law*, Hart Publishing, Oxford, Portland, 2016, 38. o.

B. A hatóság eljárásának alapját képező érdekről

24. A felek közötti vita tárgya többek között arra a kérdésre vonatkozik, hogy a belga hatóságok eljárásának alapját képező érdek sajátosságai miatt a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik-e az a jogvita, amelyben ezek a hatóságok tisztességtelen piaci gyakorlatok és/vagy a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok fennállásának megállapítását, és e gyakorlatok megszüntetésének elrendelését kérik.

25. Ami az alpereseket illeti, ez utóbbiak ugyanis azt állítják, hogy a belga hatóságok általános érdek védelmében nyújtanak be jogsértés abbahagyása iránti kereseteket. Ezzel kapcsolatban ezek a hatóságok olyan jogosítványokkal rendelkeznek, amelyekkel a nemzeti jogalkotó közvetlenül ruházta fel őket, és ezért közhatalom nevében járnak el. A 2013. július 30-i törvény 14. cikke és a GJK XVII.7. cikke alapján, minden más olyan személytől eltérően, aki jogsértés abbahagyása iránti kereset kíván benyújtani, a belga hatóságoknak nem kell bizonyítaniuk saját érdek fennállását.

26. A belga kormány elismeri, hogy a belga hatóságok általános érdekeket védenek. Pontosítja azonban, hogy ez az érdek mind a vállalkozók, mind a fogyasztók magánérdekeinek védelmére irányuló, a kereskedelmi gyakorlatról szóló szabályozás tiszteletben tartásának biztosítását jelenti.

27. Ezért el kell dönteni, hogy valamely jogvita kizárt-e a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmából először is annak következtében, hogy ezt a jogvitát egy általános érdek védelmében eljáró hatóság indította, másodszor amiatt, hogy a jogalkotó külön hatáskörrel ruházta fel az említett jogvita megindítására, és harmadszor azért, mert minden más személynek, aki ilyen jogvitát kíván kezdeményezni, ehhez fűződő saját érdekkel kell rendelkeznie.

1. Közfeladat általános érdekből történő ellátása

28. A Pula Parking ítéletben [11] a Bíróság megállapította, hogy egy területi önkormányzat tulajdonában álló társaság által parkolási díjak beszedésére vonatkozó, az előzetes döntéshozatal alapjául szolgáló jogvita a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmához tartozik, noha a közterületi parkolás igazgatása és e díjak beszedése, helyi érdekű feladatnak minősül.

29. Ezen ítélet így nyilvánvalóvá teszi azt a tényt, hogy az „általános vagy közérdekhez hasonló érdekből történő eljárás” nem jelenti automatikusan az 1215/2012 rendelet 1. cikkének (1) bekezdésére vonatkozó ítélkezési gyakorlat értelmében vett „közhatalom gyakorlását” [12].

2. Közvetlenül valamely jogalkotási aktus által biztosított előjogok

30. Úgy tűnik, hogy az egyik alperes úgy értelmezi a Bíróság ítélkezési gyakorlatát, hogy két olyan esetet lehet megkülönböztetni, amelyekben a jogvita nem tartozik a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába. Egyfelől, amikor egy hatóság hatalomgyakorlása túllép a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokon, másfelől – amint azt a Baten [13] és a Blijdenstein [14] ítéletek szemléltetik –, amikor a hatóság hatásköre olyan rendelkezéseken alapul, amelyekkel a jogalkotó kifejezetten saját előjogot ruházott rá. Így, ez az alperes úgy tűnik, arra hivatkozik, hogy ha a belga hatóságok kizárólag azon az alapon lépnek közbe, hogy erre a jogalkotó jelölte ki őket, akkor ennek következtében a közhatalmi jogosítványok gyakorlása keretében járnak el.

11 Lásd: 2017. március 9-i ítélet (C-551/15, EU:C:2017:193, 35. pont).

12 Lásd még: a Rina ügyre vonatkozó indítványom (C-641/18, EU:C:2020:3, 79. pont).

13 2002. november 14-i ítélet (C-271/00, EU:C:2002:656).

14 2004. január 15-i ítélet (C-433/01, EU:C:2004:21).

31. A Pula Parking ítéletében [15] azonban a Bíróság már megállapította, hogy önmagában az a tény, hogy bizonyos hatásköröket közhatalmi aktussal biztosítanak, sőt átruháznak, nem jelenti azt, hogy e jogkörök gyakorlásához közhatalmi jogosítványok igénybevétele szükséges. Ezzel összefüggésben, noha a tisztviselői minőséget közhatalmi aktussal ruházzák át, a Sonntag ítéletben [16] a Bíróság megállapította, hogy az a körülmény, hogy egy állami iskola tanára tisztviselő jogállással rendelkezik, és e minőségében jár el, nem lehet meghatározó az e tanárral szemben kártérítés iránt indított keresetnek a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alól történő kizárásához.

32. Ami közelebbről a hatóságok által az 1393/2007/EK rendelettel [17] – amely a hatályát többek között a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalom alkalmazásával jelöli meg – kapcsolatban gyakorolt jogkörök jogforrását illeti, a Bíróság a Fahnenbrock és társai ítéletben [18] rámutatott, hogy az a körülmény, hogy egy jogkört törvény vezetett be, önmagában nem döntő jelentőségű annak megállapításához, hogy az állam a közhatalmát gyakorolta. Ezt a megfontolást nem vonta kétségbe a Kuhn ítéletben [19] sem, amely a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmának az 1215/2012 rendelettel összefüggésben történő értelmezéséről szól. Ebben az ítéletben a Bíróság – amely arra a következtetésre jutott, hogy a jogvita nem tartozik a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába – nem elégedett meg annak megállapításával, hogy valamely állam a nemzeti jog által közvetlenül biztosított jogkört gyakorolt, hanem megvizsgálta, hogy az állam e jogkör gyakorlása révén milyen helyzetben volt az egyénekkel szemben. [20]

33. Egyebekben vitathatatlan, hogy a Bíróság az egyik alperes által hivatkozott Baten ítéletben [21] és Blijdenstein ítéletben [22] úgy ítélte meg, hogy ha egy kereset olyan rendelkezéseken alapul, amelyekben a jogalkotó saját előjogot biztosított valamely közjogi szerv számára, ezt a keresetet nem lehet a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlat értelmében e fogalomba tartozónak tekinteni.

34. E két ítéletből azonban nem tűnik ki, hogy pusztán a jogalkotó által kifejezetten a hatóságra ruházott *jogkör* vagy *hatáskör* gyakorlása automatikusan magában foglalja a *közhatalmi jogosítványok* igénybevételét. Az említett ítéletekben a Bíróság úgy vélte, hogy az érintett cselekmények a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartoznak, bár a hatóságok olyan keresetindítási jogra hivatkoznak, amelyeket a jogalkotó kizárólag közjogi rendelkezések alapján, közvetlenül biztosított részükre. [23] Annak megállapítása szempontjából, hogy ezek a konkrét keresetek beletartoznak-e ebbe a fogalomba, az a tény a meghatározó, hogy ezek a rendelkezések azáltal, hogy a polgári jogi szabályokra hivatkoztak, nem helyezték a hatóságokat az általános jogtól eltérő jogi szabályozás alá. Ezek a hatóságok tehát nem gyakoroltak közhatalmi jogosítványokat.

35. Következésképpen nem elegendő azt megállapítani, hogy a nemzeti joggal összhangban a hatóságok olyan jogkörrel vagy hatáskörökkel rendelkeznek, amelyek az említett nemzeti jog alapján nem állnak a magánszemélyek rendelkezésére. Az 1215/2012 rendelet alkalmazásának kizárásához e hatóságnak a Bíróság ítélkezési gyakorlatában megállapított értelemben vett közhatalmi jogosultsággal kell rendelkeznie. Ebben az összefüggésben nem szabad elfelejteni, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyek”

15 Lásd: 2017. március 9-i ítélet (C-551/15, EU:C:2017:193, 35. pont).

16 1993. április 21-i ítélet (C-172/91, EU:C:1993:144, 21. pont).

17 A polgári és kereskedelmi ügyekben a bírósági és bíróságon kívüli iratok kézbesítéséről („iratkézbesítés”), és az 1348/2000/EK tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2007. november 13-i 1393/2007/EK európai parlamenti és tanácsi rendelet (HL 2007. L 324., 79. o.).

18 Lásd: 2015. június 11-i ítélet (C-226/13, C-245/13 és C-247/13, EU:C:2015:383, 56. pont).

19 2018. november 15-i ítélet (C-308/17, EU:C:2018:911).

20 Lásd: 2018. november 15-i Kuhn ítélet (C-308/17, EU:C:2018:911, 37. és 38. pont).

21 Lásd: 2002. november 14-i ítélet (C-271/00, EU:C:2002:656, 36. pont).

22 Lásd: 2004. január 15-i ítélet (C-433/01, EU:C:2004:21, 20. pont).

23 Lásd: 2002. november 14-i Baten ítélet (C-271/00, EU:C:2002:656, 32. pont); 2004. január 15-i Blijdenstein ítélet (C-433/01, EU:C:2004:21, 21. pont). Lásd még: Briggs, A., *Civil Jurisdiction and Judgments*, Informa law from Routledge, 6. kiadás, Taylor & Francis Group, New York, 2015, 61. o. A Baten ítéletre vonatkozóan ebben az értelemben lásd: Toader, C., „La notion de matière civile et commerciale”, *Europa als Rechts- und Lebensraum*: Liber amicorum für Christian Kohler zum 75. Geburtstag am 18. Juni 2018, Hess, B., Jayme, E., Mansel, H.-P. irányítása alatt, Verlag Ernst und Werner Gieseking, Bielefeld, 2018, 523. o.

fogalma az uniós jog önálló fogalma. Az a kérdés, hogy a jogkör vagy hatáskör gyakorlása a közhatalmi jogosítványok megnyilvánulásának minősül-e, nem függhet kizárólag azon nemzeti szabályozás vizsgálatától, amelynek hatálya alá a hatóság tartozik, valamint annak megállapításától, hogy ez a szabályozás eltérő szabályokat ír elő bizonyos személyekre vonatkozóan,[24] jóllehet hasznosnak bizonyulhat az e hatóság rendelkezésére álló jogkörök meghatározásakor az említett jogi szabályozás alkalmazása.[25] Egyébként egyetlen jogszabály alkalmazása gyakran elegendő annak meghatározásához, hogy általában milyen jogosultságok és hatáskörök illetik meg a magánszemélyeket.

36. Most már csak azt kell megvizsgálni, hogy a Bíróság ítélkezési gyakorlatának értelmében vett közhatalmi jogosítványnak minősül-e az a körülmény, hogy egy hatóság nem köteles annak bizonyítására, hogy saját érdeke fűződik egy jogsértés abbahagyása iránti kereset megindításához.

3. A saját érdek bizonyítása alóli mentesség közhatalmi jogosítványnak minősül-e?

37. Úgy tűnik, hogy a belga jog értelmében a hatóságok nem kötelesek annak bizonyítására, hogy egy jogsértés megszüntetése iránti kereset megindításával a saját érdeküket vagy jogukat védik. Ezzel szemben egy magánszemélynek a 2013. július 30-i törvény és a GJK rendelkezései értelmében egy keresetet benyújtásához „érintett” fél minőséggel kell rendelkeznie.

38. Az előzetes döntéshozatal iránti kérelemből azonban kitűnik, hogy – legalábbis a 2005/29 irányelv végrehajtásáról szóló GJK tekintetében – jogsértés abbahagyása iránti keresetet jogi személyiséggel rendelkező csoportok, valamint bizonyos feltételek mellett fogyasztói érdekvédelmet ellátó egyesületek is előterjeszthetnek. Egy ilyen egyesület nem a saját érdekeit vagy jogait védi. Inkább a fogyasztók kollektív vagy általános érdekeinek védelmében lép fel, és a jogalkotó ruházza fel a jogsértés megszüntetése iránti kereset kezdeményezésére irányuló jogosultsággal olyan rendelkezések alapján, mint például a GJK XVII.7. cikke.

39. Ami az eljáráshoz fűződő érdeket, és következésképpen azokat az eljárás megindításához fűződő érdek által meghatározott eljárási aspektusokat illeti, mint amilyen a kereshetőségi jog vagy a kereset elfogadhatósága, a hatóságok jogi helyzete ezáltal összehasonlítható a fogyasztóvédelmi egyesületek helyzetével. Egy ilyen egyesület is benyújthat saját érdek hiányában jogsértés megszüntetése iránti keresetet.

40. Ebben az összefüggésben érdemes emlékeztetni arra, hogy a Henkel ítéletében[26] a Bíróság úgy határozott, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik az a jogvita, amelynek keretében egy egyesület a fogyasztók nevében csoportos keresetet indít, mivel ez a kereset semmiképpen sem érinti a magánszemélyek közötti kapcsolatokban alkalmazandó általános jogi szabályokhoz képest fennálló többletjogosítvány gyakorlását.

24 Egy ilyen értelmezés szigorú alkalmazása ugyanis azzal a következménnyel jár, hogy egyetlen tagállam jogalkotója meghatározhatja az 1215/2012 rendelet alkalmazhatóságát azon döntéseivel, amelyekkel a hatóságok rendelkezésére álló jogköröket a magánjogi személyek jogaihoz képest állapítja meg. Márpedig az ítélkezési gyakorlatból kitűnik, hogy e rendelet alkalmazhatóságát nem határozhatja meg az, hogy egy jogkör egyetlen tagállam jogi szabályozása értelmében közjogi jogosítványnak minősül. Lásd ebben az értelemben: 1980. december 16-i Rüffer ítélet (814/79, EU:C:1980:291, 11. pont); 1993. április 21-i Sonntag ítélet (C-172/91, EU:C:1993:144, 22. és 25. pont). Egyébként, amíg egyetlen releváns nemzeti szabályozás esetlegesen könnyen azonosítható a határozatok elismerése és végrehajtása kapcsán, ez nem igaz az eljárások megindításakor a megkeresett bíróságnak az ügy elbírálására irányuló hatásköre fennállására vonatkozóan folytatott vizsgálat esetén.

25 Lásd: a Rina ügyre vonatkozó indítványom (C-641/18, EU:C:2020:3, 89. pont, valamint az ott hivatkozott jogirodalom).

26 Lásd: 2002. október 1-jei ítélet (C-167/00, EU:C:2002:555, 30. pont).

41. Úgy is érvelhetünk, hogy a Henkel ítélet [27] alapjául szolgáló ügy egy, a 93/13/EGK irányelven [28] alapuló tisztességtelen feltételek alkalmazásának megszüntetése iránti keresetre vonatkozott, míg a jelen ügy egy, a 2005/29 irányelven alapuló, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok megszüntetése iránti keresetről szól. Ugyanakkor emlékeztetni kell arra, hogy a Bíróság egy másik uniós nemzetközi magánjogi aktus, nevezetesen a 864/2007/EK rendelet [29] – amelynek fogalmait az 1215/2012 rendeletben szereplő fogalmakkal összhangban kell értelmezni [30] – kapcsán megerősítette a Henkel ítéletben [31] elfogadott értelmezést. Közelebbről, a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik a 2009/22/EK irányelvben[[32]] említett „[tisztességtelen szerződési feltételek alkalmazásának] megszüntetése iránti kereset”.

42. Ezzel összefüggésben, a 2009/22 irányelvnek az 1. cikke (1) bekezdésének értelmében az a célja, hogy közelítse a fogyasztóknak az I. mellékletben felsorolt irányelvekben foglalt kollektív érdekeinek a védelmét célzó, jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokra vonatkozó nemzeti szabályozásokat. Ebből a rendelkezésből következik, hogy a 2005/29 irányelv értelmében vett tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat megszüntetése iránti keresetek a 2009/22 irányelv hatálya alá tartozó keresetnek is minősülnek.

43. Egyébként nincs jelentősége annak, hogy az alapeljárásban a hatóságok fordultak a kérdést előterjesztő bírósághoz. Mindenekelőtt, a 2009/22 irányelvnek a 2. cikkével összefüggésben értelmezett 3. cikke értelmében a „minősített jogalanyok”, vagyis először is, egy vagy több független köztestület azokban a tagállamokban, ahol ilyen testületek léteznek, és/vagy másodszor, olyan szervezetek, melyek célja a fogyasztók érdekeinek védelme, a tagállamok által erre a célra kijelölt bíróságok vagy közigazgatási hatóságok előtt jogsértés megszüntetése iránti kereset nyújthatnak be. Az e jogalanyok által indított jogsértés megszüntetése iránti keresetek egyazon célt szolgálnak, vagyis bizonyos gyakorlatoknak a fogyasztók közös érdekében történő megszüntetését szolgálják. Így e jogi kereten belül egy független köztestület a kereskedőkkel szemben ugyanazt a szerepet töltheti be, mint a fogyasztók kollektív érdekeinek védelmét szolgáló szervezetek, amelyek által indított keresetek a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartoznak.

44. Emellett a 2005/29 irányelv 11. cikke (1) bekezdésének a) pontja előírja a tagállamok számára, hogy a fogyasztók érdekeinek védelmében ezen irányelv rendelkezései betartásának kikényszerítésére a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leküzdésére alkalmas megfelelő és hatékony eszközöket biztosítsanak. Ezek az eszközök magukban foglalják azokat a jogi rendelkezéseket, amelyek lehetővé teszik azoknak a személyeknek vagy szervezeteknek – a versenytársakat is beleértve –, amelyeknek a nemzeti jog alapján jogos érdekük fűződik a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok leküzdéséhez, hogy bírósághoz forduljanak az ilyen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok miatt, és/vagy másodszor, az ilyen tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat ügyében olyan közigazgatási hatóság előtt eljárást indítsanak, amely hatáskörrel rendelkezik a panaszok elbírálására, vagy megfelelő bírósági eljárás kezdeményezésére. Ezáltal az uniós jogalkotó többek között a fogyasztóvédelem olyan végrehajtási modelljét írja elő, amelyben az közigazgatási hatóságok nem rendelkeznek hatáskörrel a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlat elleni keresetek elbírálására. Ezzel szemben ezeknek a hatóságoknak a nemzeti bíróságok előtt kell fellépniük a fogyasztók érdekeinek védelme érdekében, miáltal a 2005/29 irányelv 11. cikkének (1) bekezdésében említett személyekkel vagy szervezetekkel egyenrangú helyzetbe kerülnek.

27 2002. október 1-jei ítélet (C-167/00, EU:C:2002:555).

28 A fogyasztókkal kötött szerződésekben alkalmazott tisztességtelen feltételekről szóló, 1993. április 5-i tanácsi irányelv (HL 1993. L 95., 29. o.; magyar nyelvű különkiadás 15. fejezet, 2. kötet, 288. o.).

29 A szerződésen kívüli kötelmi viszonyokra alkalmazandó jogról szóló, 2007. július 11-i európai parlamenti és tanácsi rendelet („Róma II”) (HL 2007. L 199., 40. o., helyesbítés: HL 2016. L 39., 63. o.).

30 Lásd: 2016. július 28-i Verein für Konsumenteninformation ítélet (C-191/15, EU:C:2016:612, 39. pont).

31 Lásd: 2002. október 1-jei ítélet (C-167/00, EU:C:2002:555, 29. pont).

32 A jogsértés megszüntetésére irányuló eljárásokról szóló, 2009. április 23-i európai parlamenti és tanácsi irányelv (HL 2009. L 110., 30. o.).

45. Végül, olykor a tagállami jogszabályok a fogyasztóvédelem keretein kívül is felhatalmazzák a hatóságokat arra, hogy saját érdek hiányában, egy általános, kollektív vagy akár egyéni érdek – különösen olyan magánszemély érdeke esetében, akit egy ilyen eljárás keretében gyenge félnek tekintenek – védelme céljából eljárást indítsanak a nemzeti bíróságok előtt.[33] Egy ilyen helyzetnek az 1215/2012 rendelet hatálya alól történő kizárása annak ellenére csökkenti a hatóságok által a több országot érintő helyzetekben betöltött szerepet, hogy az ilyen eljárások nehezen megkülönböztethetőek a magánszemélyek által kezdeményezett eljárásoktól.

46. Így, figyelembe véve a Bíróság által a „polgári és kereskedelmi ügyek" fogalmára vonatkozó ítélkezési gyakorlatában levont következtetéseket, azok a hatóságok vagy fogyasztóvédelmi egyesületek, amelyek jogsértés megszüntetése iránti keresetet indítanak, más érintett felekével összevethető helyzetben vannak. Nem vitatott, hogy mentesülnek annak bizonyítására irányuló kötelezettség alól, hogy a saját érdekükben járnak el. Ennek következtében azonban nem rendelkeznek egyetlen olyan, e szervezeteket jogkörrel vagy hatáskörrel felruházó előjoggal sem, amely megfoszthatja a magánjogi jogalanyokkal fennálló jogviszonyaikat polgári vagy kereskedelmi jellegétől, vagy megváltoztatja a jogvita tárgyát, amelyben jogsértés megszüntetése iránti keresetet nyújtottak be.[34] Ugyanígy nem élveznek ilyen jogköröket az e viszonyokból eredő jogvita eldöntése céljából megindított eljárási keret vonatkozásában sem, mivel ez az eljárás – az abban szereplő felek személyétől függetlenül – azonos.[35]

4. Előzetes következtetés

47. Az elemzésem e részének összefoglalásaként megállapítom, hogy az általános, vagy mások érdekében történő fellépés nem eredményezi automatikusan egy jogvita kizárását az 1215/2012 rendelet hatálya alól.[36] Önmagában a jogalkotási aktus által közvetlenül biztosított jogkör vagy hatáskör puszta gyakorlása sem jelent automatikusan ilyen kizárást.[37] Annak sincs jelentősége, hogy a hatóság keresetindítási joga nem függ a saját érdek fennállásától. Ahhoz, hogy valamely jogvita ne tartozzon az 1215/2012 rendelet hatálya alá, az szükséges, hogy ezek a jogosultságok túllépjenek a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokon.[38] Amint az az elemzésemből kitűnik – legalábbis a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozóan – azon jogkörök gyakorlása, amelyek a hatóságok által védett érdektől eltérő aspektusokkal függenek össze, a kereshetőségi jog és a benyújtott kereset elfogadhatósága főszabály szerint nem jelenti ilyen többletjogosultságok gyakorlását. Ennek következtében, a vizsgálati és végrehajtási jogkörök vizsgálatától függően – amelyekre a későbbiekben visszatérek majd – nincs jele annak, hogy az alapeljárás többletjogosultságokról szólna.

C. A vizsgálati jogkörről

48. A Sunico és tásai ítéletben[39] a Bíróság arról határozott, hogy milyen hatással van a vizsgálati jogkör gyakorlása egy jogvita polgári és kereskedelmi jellegének megállapítására. Ezért az ezen ítéletből levont következtetések fényében lehet megvizsgálni az egyik alperes érvelését, amely szerint a belga hatóságok bizonyítékként használhatnák fel a saját megállapításaikat és nyilatkozataikat, így az ügyirat

33 A saját jogrendszeremben, a lengyel jogban ilyen hatóság a polgári jogi bíróság előtt fellépő ügyész.

34 Kétségkívül vita tárgyát képezi az a kérdés, hogy a belga hatóságok rendelkeznek-e olyan vizsgálati és végrehajtói jogkörrel, amelyek többletjogoknak tekinthetők (lásd a jelen indítvány C. és D. címét). Ezzel együtt, még ha ezek a hatóságok rendelkeznek is ilyen jogkörökkel, ez nem abból ered, hogy nem kötelesek annak bizonyítására, hogy a jogsértés megszüntetése iránti keresettel saját érdekük vagy joguk védelmében lépnek fel.

35 Lásd analógia útján: 2013. április 11-i Sapir és társai ítélet (C-645/11, EU:C:2013:228, 36. pont).

36 Lásd: a jelen indítvány 29. pontja.

37 Lásd: a jelen indítvány 35. pontja.

38 Lásd: a jelen indítvány 46. pontja.

39 Lásd: 2013. szeptember 12-i ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545).

legfontosabb elemei az állami ellenőrző hatóságok jelentéseiből és megállapításaiból állnának össze. A belga hatóságok becsatolnák a fogyasztói panaszokat is bírósági iratként, és hozzáférhetnének ezekhez az iratokhoz, tekintve, hogy ezeket „hatóságként” a saját honlapjukon/email címükön keresztül megkapják.

1. A Sunico és társai ítélet

49. A Sunico és társai ítélet[40] alapjául szolgáló ügyben egy tagállam hatósága az 1798/2003/EK rendeletnek[41] megfelelően egy másik tagállam hatóságaitól tájékoztatást kért az alperesről, mielőtt hozzáadottértékadó-csalás által okozott kár megtérítése iránti keresetet nyújtott volna be a nemzeti bírósághoz. Ebben az összefüggésben merült fel az a kérdés, hogy befolyásolja-e a jogvita felei között fennálló jogviszony jellegét az ilyen tájékoztatás iránti kérelem oly módon, hogy kizárja ezt a jogvitát a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmából.[42]

50. Az ebben az ügyben előterjesztett indítványában,[43] Kokott főtanácsnok úgy vélte, hogy a Bíróság rendelkezésére álló információkból nem állapítható meg, hogy az információkérés az alapeljárás szempontjából is releváns volt-e, és ha igen, mennyiben. Márpedig a főtanácsnok hangsúlyozta, hogy az információkérés olyan eszköz, amellyel *egy* magánszemély felperes nem élhet. Következésképpen, ha a nemzeti eljárásjog alapján lehetőség lenne arra, hogy ez a hatóság e közhatalmi úton szerzett információkat és bizonyítékokat felhasználja ebben az ügyben, akkor ez a hatóság az alperesekkel szemben nem lenne ugyanabban a helyzetben, mint egy magánszemély.

51. A Bíróság a Sunico és társai ítéletben[44] megerősítette, hogy az iratokból nem derül ki, hogy az alapeljárásban a hatóság felhasználta a közhatalmi jogosítványai révén megszerzett bizonyítékokat. A Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kérdést előterjesztő bíróság feladata „annak vizsgálata, […] hogy ez így van-e, illetve adott esetben, hogy [e hatóság az alapeljárásban az alperesekkel] szembeni keresetüket illetően valamely magánszeméllyel azonos helyzetben voltak-e”[45].

52. Jóllehet ebben az ítéletben a Bíróság a főtanácsnoki indítvány pontosan meghatározott pontjára hivatkozik, a jogirodalom szerint a Bíróság kevésbé határozott megoldást fogadott el az ezen indítványban javasolthoz képest.[46]

53. Ezt az ítéletet én is úgy értelmezem, hogy ahhoz, hogy egy jogvita kizárható legyen a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmából, nem elegendő azonosítani azokat a nemzeti rendelkezéseket, amelyek *in abstracto* felhatalmazzák a hatóságot a közhatalmi jogosítványok révén összegyűjtött bizonyítékok megszerzésére, és a peres ügyekben történő felhasználására. Azt sem elegendő megállapítani, hogy ezeket a bizonyítékokat e jogvitában felhasználták. Ahhoz, hogy ezt a vitát ki lehessen zárni a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalomból, *in concreto* azt is meg kell határozni, hogy e bizonyítékok felhasználása miatt a hatóság nem került-e ugyanabba a helyzetbe, mint amilyenben egy magánszemély egy hasonló jogvita keretében lenne.

40 2013. szeptember 12-i ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545).

41 A hozzáadottérték-adó területén történő közigazgatási együttműködésről, valamint a 218/92/EGK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. október 7-i tanácsi rendelet (HL 2003. L 264., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 9. fejezet, 1. kötet, 392. o.).

42 Lásd: 2013. szeptember 12-i Sunico és társai ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545, 42. pont).

43 Lásd: Kokott főtanácsnok Sunico és társai ügyre vonatkozó indítványa (C-49/12, EU:C:2013:231, 45. pont).

44 2013. szeptember 12-i ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545).

45 Lásd: 2013. szeptember 12-i Sunico és társai ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545, 42. és 43. pont). Kiemelés tőlem.

46 Lásd ebben az értelemben: De Troyer, I., „»De fiscus in burger«: nieuwe wegen voor de inning van belastingen in het buitenland?”, *Tijdschrift voor fiscaal recht*, 2015, 481. sz. kötet, 426. o., 10. pont.

2. A Sunico és társai ítéletből levont következtetések alkalmazása

54. Először is egyértelművé kell tenni, hogy az a tény, hogy a belga hatóságok fogyasztói panaszokat nyújtottak be bizonyítékként, nem jelenti azt, hogy ezek a hatóságok azon helyzettől eltérő helyzetbe kerülnének, amelyben egy magánszemély hasonló jogvita keretében lenne. Ugyanis, jóllehet egy fogyasztóvédelmi egyesület magánjogi szervezet, és nem gyakorol közhatalmi jogosítványokat, összegyűjtheti és felhasználhatja az ilyen panaszokat a kereskedőkkel szembeni jogvitákban.

55. Ezzel összefüggésben azonban kétségek merülhetnek fel azzal kapcsolatban, hogy valamely hatóság a kifejezés szigorú értelmében vett vizsgálati jogkörrel rendelkezik, ami lehetővé teszi e hatóság számára, hogy a rendőrséggel egyező módon szerezzen meg bizonyítékokat. Úgy gondolom, hogy az ilyen jogosultságok használata magában foglalja a közhatalmi jogosítványok gyakorlását. A hatóságokkal szemben fennálló olyan jogviták, amelyekben a károsult a bizonyításgyűjtés által okozott károk megtérítését kéri, főszabály szerint nem tartozik az 1215/2012 rendelet hatálya alá, mivel közhatalmi jogosítványok gyakorlása során elkövetett cselekmények vagy mulasztások miatti felelősségről van szó.

56. Azonban a közhatalmi jogosítványok révén összegyűjtött bizonyítékoknak egy jogvitában való felhasználása nem érinti automatikusan az e jogvita felei között fennálló jogviszonyt és a jogvita tárgyát.

57. Ugyanis egy magánszemély is felhasználhatja a hatóság által közhatalmi jogosítványai révén összegyűjtött bizonyítékokat. Például egy közúti baleset okozójával szemben indított peres eljárásban a baleset áldozata bemutathatja a rendőrség által készített dokumentumokat. Ha ez az áldozat nem rendelkezik ezekkel a dokumentumokkal, főszabály szerint kérheti valamely nemzeti bíróságtól, hogy kötelezzen egy hatóságot arra, hogy e jogvitához nyújtsa be ezeket a dokumentumokat. Hasonlóképpen, egy piaci szereplő versenyjogi pert kezdeményezhet, amelynek keretében *follow-on* keresetet nyújt be, amelynek alátámasztására egy e jog rendelkezéseinek megsértését megállapító határozatra hivatkozik.[47] Nyilvánvaló, hogy az ilyen jogviták megtartják a polgári és kereskedelmi jellegüket, és az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartoznak.

58. Az a körülmény, hogy egy hatóság által a jogköre keretében elkészített dokumentumnak különleges bizonyító ereje van, nem kérdőjelezi meg ezt az állítást. Ugyanis a magánszemélyek közötti jogvitákban is alkalmazandó szabályok biztosítanak ilyen bizonyító erőt a bizonyítékok egyes kategóriáinak.

59. Egyebekben annak megállapítása, hogy egy hatóság által indított jogvita az előjogok révén megszerzett bizonyítékok e hatóság általi felhasználása miatt ki van zárva az 1215/2012 rendelet hatálya alól, gyengítené az uniós jogalkotó által elismert egyik fogyasztóvédelmi végrehajtási modell gyakorlati érvényesülését.[48] Ebben a modellben, ellentétben azzal, amelyben maga a közigazgatási hatóság dönt egy jogsértés következményeiről, a közigazgatási hatóságoknak a fogyasztói érdekek nemzeti bíróságok előtti védelme a feladata.

60. Mindemellett egy hatóságnak lehet olyan jogköre, amely oly módon teszi lehetővé a bizonyítékok felhasználását, hogy kizár ebből minden magánszemélyt. A nemzeti jog például előírhatja a hatóság által összegyűjtött bizonyítékok bizalmas jellegét, és azt, hogy e hatóság dönt esetleges nyilvánosságra hozatalukról. Ugyanígy, a nemzeti eljárási jog értelmében eltérő eljárásokat lehet alkalmazni a jogvitában szereplő másik fél által ugyanazon bizonyítékok kétségbe vonása vonatkozásában, attól függően, hogy azokat hatóság vagy magánszemély nyújtotta be.

47 Ezen elmélet szemléltetéseként lásd: 2015. május 21-i CDC Hydrogen Peroxide ítélet (C-352/13, EU:C:2015:335, 10. pont).

48 Lásd: a jelen indítvány 44. pontja.

61. Ezek azok a helyzetek, amelyek véleményem szerint megfelelnek a Sunico és társai ítéletben [49] fennálló helyzetnek, nevezetesen egy olyan helyzetnek, amelyben bizonyos bizonyítékok felhasználása miatt egy hatóság nincs a hasonló jogvitákban szereplő magánszemélyekkel azonos helyzetben. Márpedig semmi sem utal arra, hogy az alapeljárásban olyan helyzet állt elő, amely alkalmas arra, hogy az alapügyet kizárja e rendelet hatálya alól.

62. A teljesség kedvéért nem szabad elfeledkezni arról, hogy a Sunico és társai ítéletben [50] fennálló helyzet olyan körülményekre vonatkozott, amelyek között egy, *a priori* a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozó jogvitát egyes bizonyítékoknak az e jogvitában szereplő felek egyike által történő felhasználása zárta ki e fogalom hatálya alól. Márpedig az a véleményem, hogy az esetek többségében az a tény, hogy egyes bizonyítékok csak a hatóságnak állnak rendelkezésére, abból ered, hogy az e hatóság és valamely személy között fennálló kapcsolat nem hasonlít *ab initio* az egyének közötti kapcsolatra.

D. A végrehajtási eljárásban fennálló jogkörökről

63. A negyedik kereseti kérelmükben a belga hatóságok azt kérik a kérdést előterjesztő bíróságtól, hogy az alapeljárás végén hozott bírósági határozat kézbesítését követően megállapított minden egyes jogsértés után meghatározott összegű kényszerítő bírságot szabjon ki. Ötödik kereseti kérelmükben ezek a hatóságok azt is kérték, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy ezek a jogsértések a gazdasági felügyeleti főigazgatóság meghatalmazott tisztviselője által készített egyszerű jegyzőkönyvben is megállapíthatók. Ez utóbbi kereseti kérelem az egyik alperes szerint azt jelenti, hogy a belga hatóságok a végrehajtási eljárás keretében is olyan hatáskörökkel rendelkeznek, amelyekkel a polgári vagy kereskedelmi jogvitákban a rendes felek egyike sem bír.

64. Ezzel szemben sem a kérdést előterjesztő bíróság, sem a felek nem fejeznek ki kétséget azzal kapcsolatban, hogy a jövőbeli jogsértések miatt esedékes kényszerítő bírságra vonatkozó kérelem alkalmas-e arra, hogy kizárja az alapügyet és az ezen alapeljárás végén hozott bírósági határozatot az 1215/2012 rendelet hatálya alól. Márpedig a kényszerítő bírság iránti kereseti kérelem összekapcsolódik a jövőbeli jogsértések egyszerű jegyzőkönyvben történő megállapítására irányuló kérelemmel. Először azt a kérdést elemzem, hogy e rendelet hatálya alá tartozik-e egy olyan jogvita, amelyben ilyen kényszerítő bírságot kérnek.

1. A jövőbeni jogsértések miatti kényszerítő bírság

65. A Realchemie Nederland ítéletből [51] következik, hogy egy másik bírósági határozatban megállapított tilalomba ütköző jogsértés miatt kiszabott bírságra vonatkozó bírósági határozatnak az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartozását nem ezen intézkedés saját jellemzői, hanem azon jogosultságok jellemzői határozzák meg, amelyek védelmét biztosítja. Ugyanezen érvelés alapján a Bohez ítéletben [52] a Bíróság úgy ítélte meg, hogy a kényszerítő bírság által védett jogok jellegére tekintettel a szülői láthatási jognak a szülői felügyeleti jog jogosultja által történő tiszteletben tartása a biztosítása céljából e szülői felügyeleti jogra és a láthatási jogra vonatkozóan megállapított határozatban kirótt kényszerítő bírság végrehajtása nem tartozik a „polgári és kereskedelmi ügyeknek” az 1215/2012 rendelet értelmében vett fogalmába. Ezen ítélet szerint az ilyen végrehajtás ezzel szemben a 2201/2003 rendelet [53] hatálya alá tartozik.

49 2013. szeptember 12-i ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545).

50 2013. szeptember 12-i ítélet (C-49/12, EU:C:2013:545).

51 Lásd: 2011. október 18-i ítélet (C-406/09, EU:C:2011:668, 40–42. és 44. pont).

52 Lásd: 2015. szeptember 9-i ítélet (C-4/14, EU:C:2015:563, 33., 37. és 39. pont).

53 A házassági ügyekben és a szülői felelősségre vonatkozó eljárásokban a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról, illetve az 1347/2000/EK rendelet hatályon kívül helyezéséről szóló, 2003. november 27-i tanácsi rendelet (HL 2003. L 338., 1. o.; magyar nyelvű különkiadás 19. fejezet, 6. kötet, 243. o.; helyesbítések: HL 2013. L 82., 63. o.; HL 2018. L 33., 5. o.).

66. Kétségtelen, hogy az ezen ítéletek alapjául szolgáló ítélkezési gyakorlatot elsősorban külön határozatban szereplő biztosítási[54] vagy ideiglenes[55] intézkedésekre,[56] illetve az ilyen ideiglenes intézkedések meghozatalával kapcsolatos külön eljárásban kért intézkedésekre[57] vonatkozó előzetes döntéshozatallal összefüggésben alakították ki. A jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelemből azonban nem derül ki egyértelműen, hogy a jelen ügyben biztosítási, vagy ideiglenes intézkedésről van-e szó.

67. Ebben az összefüggésben azonban meg kell különböztetni a Bohez ítéletet[58] – amelyben olyan kényszerítő bírság behajtására vonatkozó kérdés merült fel, amelyet a származási országnak a láthatási jogról érdemben határozó bírósága állapított meg e jog tényleges érvényesülésének a biztosítása céljából. Ez a kényszerítő bírság egy olyan meghatározott összegnek felel meg, amelyet minden olyan nap után fizetni kellett, amelyen a gyermeket nem adták át.

68. Meg kell jegyezni, hogy a belga hatóságok látszólag hasonló kérelmet nyújtanak be az alapeljárásban. A kérdést előterjesztő bíróság kétségtelenül nem ad további információkat a kényszerítő bírsággal kapcsolatos kereseti kérelemről. A belga kormány kifejti, hogy ez a kényszerítő bírság kizárólag az alapügy végén a nemzeti bíróság által meghatározott jogsértések vonatkozásában alkalmazandó. A kényszerítő bírság iránti kereseti kérelem szövegéből az is kitűnik, hogy célja a belga hatóságok által kért bírósági határozat biztosítása, amennyiben ez a határozat a tisztességtelen piaci és/vagy tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokra vonatkozik.

69. Egyebekben a belga eljárásjogi törvénykönyvben található a „Büntető bírságról” című XXIII. fejezet, amelynek 1385a. cikke előírja, hogy a bíróság arra az esetre, ha a főkötelezettséget nem teljesítenék, valamely fél kérelmére a másik felet kényszerítő bírság néven pénzösszeg megfizetésére kötelezheti, függetlenül az esetleges kártérítéstől. E törvénykönyv 1385b. cikke szerint a bíróság a kényszerítő bírságot többek között jogsértésenként meghatározott összegben is megállapíthatja. Noha a kérdést előterjesztő bíróság nem jelzi, hogy a belga hatóságok kérése e rendelkezésen alapul-e, úgy tűnik, hogy tartalma tökéletesen megfelel annak, amit ezek a hatóságok kérnek. Így a Bohez ítélet[59] különös jelentőséggel bír a jelen előzetes döntéshozatal iránti kérelem szempontjából: az ebben az ítéletben említett kényszerítő bírságot a belga eljárásjogi törvénykönyv 1385a. cikke alapján rótták ki.

70. Azon ítélkezési gyakorlatot figyelembe véve, amelynek a Bohez ítélet[60] a részét képezi, azt állíthatjuk, hogy ha a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik az olyan jogvita, amelyben a hatóságok egyrészről tisztességtelen piaci és/vagy kereskedelmi gyakorlatok fennállásának megállapítását, másrészről e gyakorlatok megszüntetésének elrendelését kérik, a jogvita akkor is e fogalomba tartozik, ha az eljárás végén hozott bírósági határozat tiszteletben tartásának biztosítása érdekében kényszerítő bírság kiszabását kérik.

71. Kétségtelen, hogy nem szabad megfeledkezni a jelen indítvány 22. pontjában említett elméletről, amely szerint egy jogvita az annak keretében előterjesztett kereset alapja, vagy e kereset megindításának módja miatt kizárható az 1215/2012 rendelet hatálya alól. A belga eljárásjogi törvénykönyv 1385a. cikkéből azonban az következik, hogy úgy tűnik, hogy az e tagállam hatóságai

54 Lásd: a Bíróság által a 2011. október 18-i Realchemie Nederland ítéletben (C-406/09, EU:C:2011:668) hivatkozott 1979. március 27-i de Cavel ítélet (C-143/78, EU:C:1979:83, 2. pont).

55 Lásd: 1998. november 17-i Van Uden ítélet (C-391/95, 33. pont), amelyet szintén felidézett a Bíróság a 2011. október 18-i Realchemie Nederland ítéletben (C-406/09, EU:C:2011:668).

56 Lásd: 1979. március 27-i Cavel ítélet (C_143/78, EU:C:1979:83, 2. pont); 2011. október 18-i Realchemie Nederland ítélet (C-406/09, EU:C:2011:668, 35. pont).

57 Lásd: 1998. november 17-i Van Uden ítélet (C-391/95, 33. pont).

58 Lásd még: 2015. szeptember 9-i Bohez ítélet (C-4/14, EU:C:2015:563, 49. pont).

59 2015. szeptember 9-i ítélet (C-4/14, EU:C:2015:563). A belga eljárásjogi törvénykönyv e rendelkezésére vonatkozóan lásd még: a Bohez ügyre vonatkozó indítványom (C-4/14, EU:C:2015:233, 42. pont, valamint az ott hivatkozott jogirodalom).

60 2015. szeptember 9-i ítélet (C-4/14, EU:C:2015:563).

által a kérdést előterjesztő bíróságtól elrendelni kért kényszerítő bírság a polgári eljárásjog olyan szokásos intézkedése, amely az egyének számára is elérhető. Ezért sem az ilyen kényszerítő bírság kiszabására irányuló kérelem benyújtása, sem az e kérelemnek helyt adó bírósági határozat végrehajtása iránti kérelem nem jelenti közhatalmi jogosítványok gyakorlását.

72. A fentiekre tekintettel, azok a keresetek, amelyekben a hatóságok a bírósági határozat kézbesítését követően megállapított minden egyes jogsértés után meghatározott összegű kényszerítő bírság kiszabását kérik, a „polgári és kereskedelmi ügyek" fogalmába tartoznak, amennyiben egyrészt e kényszerítő bírság célja az e fogalom körébe tartozó jogvitában hozott bírósági határozat tényleges érvényesülésének biztosítása, másrészt pedig az említett kényszerítő bírság a polgári eljárásjog olyan hagyományos intézkedését képezi, amely az egyének számára is elérhető, vagy amelynek gyakorlása nem haladja meg a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokat.[61]

2. A jogsértések hatóság általi megállapítása

73. A kérdést előterjesztő bíróság nem nyújt részletes információt azokról a kérdésekről, amelyek kétségeket vethetnek fel a jövőbeni jogsértéseknek egy meghatalmazott tisztviselő által készített egyszerű jegyzőkönyvben történő megállapítására vonatkozó ötödik kereseti kérelem vonatkozásában. Következésképpen annak érdekében, hogy hasznos választ lehessen adni e bíróság számára, a felek észrevételei alapján néhány általános észrevételt teszek e kereseti kérelmet illetően.

74. Úgy tűnik, hogy a belga hatóságok ötödik kereseti kérelmének a célja annak lehetővé tétele, hogy ők maguk állapíthassák meg a kényszerítő bírsággal fenyegetett jogsértések fennállását anélkül, hogy szükség lenne e célból bírósági végrehajtó megkeresésére, vagy más eszköz igénybevételére. Ugyanígy, a belga kormány a tárgyaláson rámutatott, hogy ha a nemzeti bíróság elutasítja az ötödik kereseti kérelmet, a belga hatóságoknak e megállapítások megtétele érdekében végrehajtóhoz kellene fordulniuk. Hasonlóképpen, az alperesek azt állítják, hogy a belga hatóságokkal ellentétben a magánszemélyeknek például bírósági végrehajtó szolgáltatásait kell igénybe venniük, és adott esetben a jogsértést az eljáró bíróság előtt bizonyítaniuk kell.

75. Emlékeztetek arra, hogy a Henkel ítéletben[62] a Bíróság megállapította, hogy a fogyasztóvédelmi egyesület által indított jogsértés megszüntetése iránti kereset a „polgári és kereskedelmi ügyek" fogalmába tartozik, mivel ez a kereset magánjogi jogviszonyokat von bírósági felülvizsgálat alá. Márpedig a feleknek a jelen indítvány előző pontjaiban bemutatott észrevételeiből kitűnik, hogy az ötödik kereseti kérelemmel a belga hatóságok a jövőbeni jogsértések fennállásának megállapítására vonatkozó hatáskört kívánnak szerezni. Ez a kereseti kérelem, amelynek így lényegében az a célja, hogy e hatóságok ellenőrzése alá vonja az olyan jogviszonyokat, amelyekben az alperesek szerepelnek, ezáltal közhatalmi jogosítványok gyakorlására vonatkozik.

76. Egyébként a GJK XV.2. cikke értelmében a tisztviselők által készített jegyzőkönyvek ellenkező bizonyításáig hitelesek. A magánszemély által készített dokumentumoknak nincs ilyen bizonyító ereje. Így, noha úgy tűnik, hogy ezeket a jegyzőkönyveket fel lehetne használni a végrehajtási eljárásban, valójában inkább a bizonyítékok gyűjtéséről van szó. Amint arra a jelen indítvány 55. pontjában rámutattam, a bizonyításgyűjtéssel kapcsolatos hatáskör gyakorlása, amely a magánszemélyek közötti

61 Jóllehet sem a kérdést előterjesztő bíróság, sem a felek nem fejeztek ki kétséget a közzététel iránti intézkedésekre vonatkozóan, a teljesség kedvéért megjegyzem, hogy ezek sincsenek kizárva az 1215/2012 rendelet hatálya alól. Ezeket ugyanis a 2013. július 30-i törvény 14. cikke 1. §-ának 2. pontja szabályozza, és úgy tűnik, hogy a polgári eljárásjog magánszemélyek számára is elérhető hagyományos intézkedését képezik. Így az olyan jogvita, amelyben ilyen intézkedés elrendelését kérik, semmiképpen sem vonatkozik a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokon túllépő hatalomgyakorlásra. Emellett, noha ezek az intézkedések nem azonosak egy kényszerítő bírsággal, mégis a tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat megállapító bírósági határozatok tényleges érvényesülésének biztosítására irányulnak. Ezzel kapcsolatban a 2005/29 irányelv 11. cikkének (2) bekezdése előírja, hogy az olyan tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatok tartós hatásának kiküszöbölése céljából, amelyek megszüntetését jogerős határozat már elrendelte, a tagállamok előírhatják, hogy a határozat vagy egy helyesbítő nyilatkozat közzétételének elrendelését. Semmi sem utal arra, hogy a hatóságoknak fenntartott intézkedésről lenne szó.

62 Lásd: 2002. október 1-jei ítélet (C-167/00, EU:C:2002:555, 30. pont).

viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokon túllépő hatalomgyakorlást foglal magában, közhatalmi jogosítványok gyakorlását jelenti. Ugyanez vonatkozik többek között arra az esetre, ha a hatóság olyan hatáskört gyakorol, amelynek révén a végrehajtó helyébe lép, amikor a saját maga által készített dokumentum alapján megállapítja a jogsértés fennállását. Az e hatáskör megszerzésére irányuló jogvita olyan jogkörökkel kapcsolatos, amelyek túllépnek a magánszemélyek közötti kapcsolatokban alkalmazandó általános jogi szabályokon, így e jogvita tárgya alapján nem lehet kijelenteni, hogy e jogvita a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalmába tartozik.

77. Nem zárható ki, hogy e hatáskör biztosítása megerősítené a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalma alá tartozó jogvitákat lezáró bírósági határozatok tényleges érvényesülését. Ugyanakkor az ötödik kereseti kérelem nem vonatkozik sem biztosítási, sem ideiglenes, vagy olyan intézkedésre, amelyet a jogvitában szereplő valamelyik felet pénzbírság[63] vagy kényszerítő bírság[64] megfizetésére kötelező olyan intézkedésként kell vizsgálni, amely az e jog vagy intézkedés által védett jogok jellegétől függően tartozik az 1215/2012 rendelet hatálya alá.

E. Végső megfontolások

78. Az elemzésemből kitűnik, hogy először is a hatóságokkeresetindításhoz fűződő érdekével kapcsolatos sajátosságok nem alkalmasak arra, hogy kizárják az alapeljárásbelihez hasonló jogvitákat az 1215/2012 rendelet tárgyi hatálya alól.[65] Másodszor, az ilyen jogvitát szintén nem zárja ki automatikusan az 1215/2012 rendelet[66] hatálya alól az a körülmény, hogy ez a hatóság olyan vizsgálati jogkörrel rendelkezik, amely a magánszemélyeket nem illeti meg, és az ilyen jogköre révén szerzett bizonyítékokat használ fel. Harmadszor, az említett jogvita nem tartozik e rendelet hatálya alá, amennyiben olyan keresetre vonatkozik, amelyben a hatóságok azt kérik, hogy a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokon túllépő, különleges jogokkal ruházzák fel őket, vagyis azt, hogy jogsértések fennállásának megállapítására kapjanak felhatalmazást.[67]

79. Még azt kell pontosítanom, hogy noha az alapeljárás az ötödik kereseti kérelem vonatkozásában nem tartozik az 1215/2012 rendelet hatálya alá, ez nem zárja ki e hatály alól a többi kereseti kérelmet.[68]

V. Végkövetkeztetés

80. A fenti megfontolások alapján azt javaslom, hogy a Bíróság a hof van beroep te Antwerpen (antwerpeni fellebbviteli bíróság, Belgium) által előzetes döntéshozatalra előterjesztett kérdést a következőképpen válaszolja meg:

A polgári és kereskedelmi ügyekben a joghatóságról, valamint a határozatok elismeréséről és végrehajtásáról szóló, 2012. december 12-i 1215/2012/EU európai parlamenti és tanácsi rendelet 1. cikkének (1) bekezdését úgy kell értelmezni, hogy valamely tagállam hatóságai által egy másik tagállamban letelepedett magánszemélyekkel szemben, tisztességtelen kereskedelmi gyakorlatokat megvalósító jogsértések fennállásának megállapítása, e jogsértés megszüntetésének elrendelése, az

63 Lásd: 2011. október 18-i Realchemie Nederland ítélet (C-406/09, EU:C:2011:668, 44. pont).

64 Lásd: 2015. szeptember 9-i Bohez ítélet (C-4/14, EU:C:2015:563, 35. pont).

65 Lásd: a jelen indítvány 47. pontja.

66 Lásd: a jelen indítvány 60–61. pontja.

67 Lásd: a jelen indítvány 75. és 77. pontja.

68 Az 1993. április 21-i Sonntag ítéletből (C-172/91, EU:C:1993:144, 6., 14–16. és 21. pont) ugyanis arra lehet következtetni, hogy az 1215/2012 rendelet hatálya alá tartoznak a büntetőbíróság által a polgári ügyekben hozott olyan határozatok is, amelyek büntetőjogi és polgári jogi rendelkezéseket is tartalmaznak. Ebben az esetben csak a polgári jogi rendelkezések tartoznak e rendelet hatálya alá. Emellett, az 1997. február 27-i van den Boogaard ítéletet (C-220/95, EU:C:1997:91, 21. pont) úgy értelmezem, hogy előfordulhat az is, hogy a polgári bíróság által hozott határozatnak csak bizonyos elemei tartoznak az említett rendelet hatálya alá. Főszabály szerint ugyanez igaz arra a helyzetre is, amikor a jogvitának csak egyes aspektusai tartoznak a „polgári és kereskedelmi ügyek” fogalomba.

alperesek költségén történő közzététel elrendelése és az ítélet kézbesítését követően megállapított minden egyes jogsértés után meghatározott összegű kényszerítő bírság kiszabása iránt indított keresetre vonatkozó jogvita a „polgári és kereskedelmi ügyek” e rendelkezés értelmében vett fogalmába tartozik.

Ezzel szemben egy ilyen jogvita nem tartozik e fogalom körébe, amennyiben egy olyan keresetre vonatkozik, amelyben a hatóságok azt kérik, hogy a magánszemélyek közötti viszonyokban alkalmazandó általános jogi szabályokon túllépő, különleges jogokkal ruházzák fel őket.